

Світлана Артамонова,

доцент, к. пед. н., завсектором організаційно-методичної та масової роботи ДНАББ ім. В. Г. Заболотного

БІБЛІОГРАФ ОЛЕНА ШИНКАРЕНКО

Бібліотечна справа ще не зайняла належного місця в історії суспільства та його культури. Ставлення до бібліотек широкого загалу здебільшого однозначне: місце, де видають книги. При цьому забувається, що бібліотечну справу творять люди, котрі прагнуть підвищувати науковий та культурний потенціал суспільства. Тож відродно, що останнім часом намітилася тенденція до оприлюднення діяльності бібліотекарів, бібліографів, котрі активно допомагали читачам у їхній професійній та науковій роботі.

Однією з таких є Олена Борисівна Шинкаренко, бібліограф Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки.

Народилася вона в Сумах у січні 1920 р. Трудову діяльність розпочала у Фундаментальній бібліотеці Київського університету ім. Т. Г. Шевченка у вересні 1938 р., з листопада 1939 р. - бібліотекар Київського художнього інституту. Того ж року вступила на заочне відділення Московського бібліотечного інституту (спеціальність - бібліограф), який закінчила лише в 1948 р. в зв'язку з війною.

З 17 серпня 1944 р. Олена Борисівна працює бібліотекарем у Науковій бібліотеці Академії архітектури УРСР (тепер Державна науково-будівельна бібліотека ім. В. Г. Заболотного - ДНАББ). Відтоді все життя пов'язане з цією книгозбірнею. Змінювалися її назви, підпорядкування, але незмінно залишалися її працівники, і серед них - бібліограф за фахом та покликанням О. Б. Шинкаренко. Послідовниця відомих українських бібліографів Максименка, Венгржиновської, які створили в бібліотеці газетно-журнальні картотеки, вона гідно продовжує їхню справу. Підготовлені нею довідкові картотеки, тематичні добірки та списки літератури, бібліографічні показ-

чики з питань архітектури й будівництва вирізняються такою фундаментальністю і досконалістю, що ними користувалися вчені всіх республік колишнього Союзу.

У 1965 р. побачив світ перший, створений Шинкаренко, покажчик вітчизняної та зарубіжної літератури, виданий за допомогою фотолабораторії Академії архітектури УРСР. У наступні роки самостійно або в співпраці з колегами вона видає ще ряд бібліографічних покажчиків. Наведений нижче їх перелік свідчить про розмаїття проблем, вирішуваних у різні періоди в будівельній галузі. Тематика цих посібників актуальна й сьогодні. В них звертається увага на винаходи, котрі є найпомітнішим внеском у розвиток будівельної науки та практики.

Всебічний підхід до висвітлення проблем свідчить про те, що бібліограф не може бути майстром без Божого дару. Тут доречно згадати слова І. В. Гудовщикою: «... к библиографу-«справочнику» предъявляются повышенные требования: он должен сочетать в себе интеллектуальный потенциал академика с психофизиологической выносливостью космонавта. И самое удивительное, что эти требования справедливые! Но, кроме таких высоких качеств, нужно еще что-то. А бывает, что это «что-то» - сильнее, чем прекрасная профессиональная подготовка»¹.

Саме таким бібліографом з Божим даром і є Олена Шинкаренко.

Захопленість своєю справою, вміння знаходити нове, шукати вичерпні відповіді на поставлені читачами питання визначають її творчий шлях, напрями діяльності. Головний з них - це ліквідація «білих плям» в історії архітектури та будівництва України.

Зокрема, розроблено покажчики літератури з історії Академії архітектури України, про видатних українських будівельників М.Буднікова та М.Жербіна.

Заслуги Олени Борисівни в бібліографії неодноразово відзначалися наказами, грамотами, преміями (в 1997 р. премією академіка М.Буднікова). Чимало сил віддала вона й громадській діяльності. Була проформом бібліотеки, членом профбюро Центрального апарату Академії архітектури УРСР, головою його профбюро.

В одній зі статей журналіст П.Ларіонов писав: «Говорячи про бібліотеку, не можна обійти теплим словом її працівників. Майже по тридцять років трудяться тут головний бібліограф О.Б.Шинкаренко, скарбник фондів В.М.Фурсова, завідувача відділом І.Д.Папір та інші цінителі книги»².

А сама Олена Борисівна каже: «Якби почати життя спочатку, знову була б бібліотечним працівником, хоча й колись і тепер ця праця дуже низько оплачується».

Бібліографічні покажчики, розроблені О.Б.Шинкаренко

1. Применение вычислительной техники в строительстве и архитектуре: Аннотир. указатель отечеств. и зарубежной литературы за 1961 - март 1964 гг. / НИИСП. - К., 1965. - 106 с.
2. Сокращение сроков строительства: Аннотир. указатель отечеств. литературы за 1945-1965 гг. / НИИСП Госстроя УССР. НТБ; Сост. Шинкаренко Е.Б. - К., 1966. - 45 с.
3. Применение скользящей опалубки в строительстве: Аннотир. указатель отечеств. и иностр. литературы за 1963—1965 гг. / НИИСП Госстроя УССР. НТБ; Сост. Шинкаренко Е.Б., Бахтина Г.Н. - К., 1966. - 52 с.
4. Плиточное строительство: Аннотир. указатель отечеств. литературы за 1930-1967 гг. / НИИСП Госстроя УССР. НТБ. - К., 1967. - Вып.1. 1930-1945 гг. / Сост. Е.Б.Шинкаренко. - 63 с.
5. Составные (сборные) железобетонные сваи: Аннотир. указатель отечеств. и иностр. литературы за 1960-1967 гг. / НИИСП Госстроя УССР. НТБ; Сост. Шинкаренко Е.Б. - К., 1968. - 37 с.
6. Вопросы качества строительства: Указатель отечеств. и зарубежной литературы. Вып. 1-4 / НИИСП Госстроя УССР. НТБ. - К., 1969 - 1982.
Вып.1 ... за 1960-1969 гг. / Сост. Покрасс Л.И., Бахтина Г.Н., Бурбелло Л.М., Шинкаренко Е.Б. - 1969. - 205 с.
7. Производство бетонных работ при строительстве зданий и сооружений из монолитного железобетона: Указатель отечеств. и иностр. литературы за 1972-1974 гг. / Сост. Бахтина Г.Н., Шинкаренко Е.Б., Яковиненко Ю.А. - К., 1975. - 74 с.
8. Історія Академії архітектури України: Бібліогр. покажчик (1944-1963) / Держкоммістобудування України. Держ. наук. архітект.-буд. б-ка; Бібліограф-укладач Шинкаренко О.Б. - К.: Укрархбудінформ, 1995. - 16 с.
9. Видатний український будівельник Михайло Михайлович Жербін: Бібліограф. покажч. / Держкоммістобудування України. ДНАББ; Бібліограф-укладач Шинкаренко О.Б. - К.: Укрархбудінформ, 1996. - 30 с.
10. Видатний український будівельник Михайло Сергійович Будніков (1904 — 1966 рр.): Бібліограф. покажч. / Держкоммістобудування України. ДНАББ; Бібліограф-укладач Шинкаренко О.Б. - К.: Укрархбудінформ, 1996. - 16 с.

² Ларіонов П. Прошли кризь століття // Веч. Київ. - 1972. - 8 липня.